

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Aanleveren scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit VO.

Voorts heeft het College voor Toetsen en Examens op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet College voor toetsen en examens de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende aspecten van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit VO van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de directeur van de school van de gecommitteerde toekomen. Deze stelt het ter hand aan de gecommitteerde.

- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.
- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het behaalde aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examinerator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze derde corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Toetsen en Examens van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met correctievoorschrift. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;

- 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Toetsen en Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

NB1 *T.a.v. de status van het correctievoorschrift:*

Het College voor Toetsen en Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.

NB2 *T.a.v. het verkeer tussen examinerator en gecommiteerde (eerste en tweede corrector):*

Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht. Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten. Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht. Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

NB3 *T.a.v. aanvullingen op het correctievoorschrift:*

Er zijn twee redenen voor een aanvulling op het correctievoorschrift: verduidelijking en een fout.

Verduidelijking

Het correctievoorschrift is vóór de afname opgesteld. Na de afname blijkt pas welke antwoorden kandidaten geven. Vragen en reacties die via het Examenloket bij de Toets- en Examenlijn binnenkomen, kunnen duidelijk maken dat het correctievoorschrift niet voldoende recht doet aan door kandidaten gegeven antwoorden. Een aanvulling op het correctievoorschrift kan dan alsnog duidelijkheid bieden.

Een fout

Als het College voor Toetsen en Examens vaststelt dat een centraal examen een fout bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift.

Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt door middel van een mailing vanuit Examenblad.nl bekendgemaakt. Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk verstuurd aan de examensecretarissen.

Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

- Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.
en/of
- Als de aanvulling niet is verwerkt in de naar Cito gezonden Wolf-scores, voert Cito dezelfde wijziging door die de correctoren op de verzamelstaat doorvoeren.

Dit laatste gebeurt alleen als de aanvulling luidt dat voor een vraag alle scorepunten moeten worden toegekend.

Als een onvolkomenheid op een dusdanig laat tijdstip geconstateerd wordt dat een aanvulling op het correctievoorschrift ook voor de tweede corrector te laat komt, houdt het College voor Toetsen en Examens bij de vaststelling van de N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen zijn geen vakspecifieke regels vastgesteld.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 scorepunt toegekend.

Blok 1 Mr. Probz - Nothing really matters

1 maximumscore 1

syncope

2 maximumscore 2

~~4~~ 4 (1) 2 3 4 (1) 2 3 4 (1) 2 (3) 4 (1)

indien vier antwoorden juist	2
indien drie antwoorden juist	1
indien minder dan drie antwoorden juist	0

Opmerking

Wanneer de kandidaat meer dan vier tellen heeft omcirkeld, beoordelen als hierboven met 1 scorepunt aftrek per fout omcirkelde tel tot een maximum van 2 scorepunten.

3 maximumscore 2

- 1 grote terts
- 2 reine kwart
- 3 kleine terts

indien drie antwoorden juist	2
indien twee antwoorden juist	1
indien minder dan twee antwoorden juist	0

4 C

5 A

6 D

7 C

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

- 8 **maximumscore 1**
 één antwoord, bijvoorbeeld:
- Het wordt mineur.
 - geen liggend akkoord
 - ‘verrassend’ akkoord

- 9 **maximumscore 1**
 bekken/cymbal

Blok 2 D. Cimarosa - Concert voor hobo en strijkers, deel 1

- 10 **maximumscore 1**
 pizzicato

Opmerking

Het antwoord ‘tokkelen’, mag niet goed gerekend worden.

- 11 **maximumscore 2**

per haak toonhoogte en ritme geheel juist

1

- 12 **maximumscore 2**

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	a
motief a	(x)		x				x				x
motief b		(x)		x				x			

- kolom 3 t/m 6 geheel juist

1

Opmerking

Wanneer meer dan twee kruisjes geplaatst zijn, geen scorepunt toekennen.

- kolom 7 t/m 11 geheel juist

1

Opmerking

Wanneer meer dan drie kruisjes geplaatst zijn, geen scorepunt toekennen.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

13 B

14 **maximumscore 1**

(rein) octaaf

Opmerkingen

De toevoeging rein is niet nodig.

De laatste maat wordt buiten beschouwing gelaten.

15 C

16 **maximumscore 2**

a' (twee van de volgende):

- begint zonder begeleiding
- met tegenmelodie (viool 1) / lange noten in de begeleiding (viool 1)
- zachter
- ritenuto
- eindigt op grondtoon / eindigt op tonica / ander slotakkoord
- iets langere slottoon

per juist antwoord

1

17 **maximumscore 1**

(solo)cadens

18 **maximumscore 1**

bewering 1: einde

bewering 2: begin

Opmerking

Alleen als beide antwoorden juist zijn, 1 scorepunt toekennen.

19 C

Blok 3 Earth, Wind & Fire - September

20 **maximumscore 1**

eerste gedeelte: zes maten

tweede gedeelte: vier maten

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

21 maximumscore 2

tel in de maat	1e tel	2e tel	3e tel	4e tel
eerste keer				x
tweede keer		x		
derde keer				x

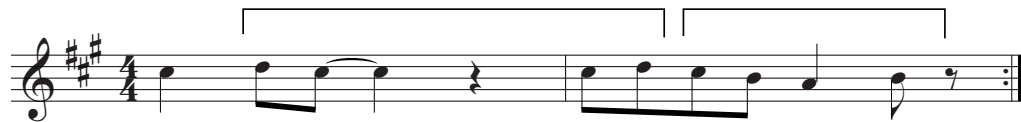
indien drie antwoorden juist 2
indien twee antwoorden juist 1
indien minder dan twee antwoorden juist 0

Opmerking

Wanneer op een regel meer dan 1 kruisje geplaatst is, geldt het eerste kruisje.

22 B

23 maximumscore 2

per haak toonhoogte en ritme geheel juist 1

Opmerking

Wanneer het ritme niet correct is overgenomen, maar de toonhoogte onder beide haken volledig juist is, 1 scorepunt toekennen.

24 maximumscore 1

zestiende (noten)

25 maximumscore 2

solo zang (drie van de volgende):

- Today wordt lang aangehouden.
- Today wordt (globaal) stijgend gezongen.
- Er wordt een glissando gezongen.
- Er wordt enkele malen stijgend en dalend een 'versiering' gezongen.
- eindigt in een uitroep

indien drie antwoorden juist 2
indien twee antwoorden juist 1
indien minder dan twee antwoorden juist 0

Opmerking

De dynamiek wordt buiten beschouwing gelaten.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

26 C

27 C

Blok 4 E. Elgar - The Black Knight, scene III

28 maximumscore 2

3 - 1 - 5 - 4 - 2

indien vijf motieven juist	2
indien drie (of vier) motieven juist	1
indien minder dan drie motieven juist	0

Opmerking

Als door het weglaten van één foutief geplaatst nummer een verder foutloze reeks ontstaat, 1 scorepunt toekennen.

29 maximumscore 2

twee van de volgende:

- De violen spelen mee / spelen een liggende toon/orgelpunt.
- (een maat) langer
- herhaling van het eind / herhaling van de drie laatste noten van het (dwars)fluitmotief
- andere klankkleur in de begeleiding
- De fagot speelt mee / speelt nu de tweede klarinetpartij.
- meer verschil in dynamiek

per juist antwoord 1

Opmerking

Een antwoord als 'meer instrumenten' is niet voldoende.

30 maximumscore 1

Omcirkeld moeten zijn: de halve noot d in maat 1 en de halve noot fis in maat 5.

Opmerkingen

Alleen als beide noten omcirkeld zijn, 1 scorepunt toekennen.

Wanneer meer dan twee noten omcirkeld zijn, geen scorepunt toekennen.

Vraag	Antwoord	Scores
31	<p>maximumscore 1 maat 9 (met opmaat) ook goed: maat 9 (met opmaat) en 10</p> <p><i>Opmerking</i> <i>Wanneer alleen het antwoord 'maat 10' is gegeven, geen scorepunt toekennen</i></p>	
32	<p>maximumscore 1 bewering 1: juist bewering 2: onjuist</p> <p><i>Opmerking</i> <i>Alleen als beide antwoorden juist zijn, 1 scorepunt toekennen.</i></p>	
33	<p>maximumscore 3 1e keer: klarinet 2e keer: (dwars)fluit en fagot 3e keer: hobo 4e keer: hoorn</p>	
	<p>indien vijf instrumenten juist</p> <p>indien vier instrumenten juist</p> <p>indien drie instrumenten juist</p> <p>indien minder dan drie instrumenten juist</p>	<p>3</p> <p>2</p> <p>1</p> <p>0</p>
	<p><i>Opmerking</i> <i>De volgorde waarin de (dwars)fluit en fagot genoemd worden, heeft geen invloed op de score.</i></p>	
34	<p>maximumscore 1 driekwartsmaat/ 3/4 en vierkwartsmaat/ 4/4 ook goed: driekwartsmaat/ 3/4 en tweekwartsmaat/ 2/4 ook goed: drie- en tweedelige maatsoort</p>	
	<p><i>Opmerkingen</i> <i>Alleen als beide maatsoorten juist zijn, 1 scorepunt toekennen.</i> <i>De volgorde waarin de maatsoorten genoemd worden, heeft geen invloed op de score.</i></p>	
35	<p>maximumscore 1 bewering 1: juist bewering 2: onjuist</p>	
	<p><i>Opmerking</i> <i>Alleen als beide antwoorden juist zijn, 1 scorepunt toekennen.</i></p>	

36 maximumscore 2

twee van de volgende:

- zacht gezongen
- fluisterend gezongen
- lagere ligging
- gepunteerd ritme
- veel tonen op dezelfde toonhoogte
- meerstemmig (geen unisono meer)

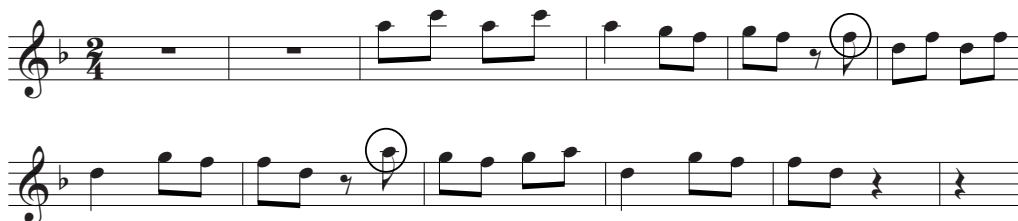
per juist antwoord

1

Opmerking

De tekst wordt buiten beschouwing gelaten.

Blok 5 Tan Dun - Eight memories in watercolor, deel 2 en 4

37 maximumscore 1

Opmerkingen

Alleen als beide noten omcirkeld zijn, 1 scorepunt toekennen.

Als er meer dan twee noten omcirkeld zijn, gelden de eerste twee.

38 maximumscore 1

door het gebruik van pentatoniek / de pentatonische toonladder

39 maximumscore 2

twee van de volgende:

- langere notenwaarde / minder noten
- (twee keer) dalende lijn
- hoger
- geen ostinato meer

per juist antwoord

1

Opmerking

De articulatie en de dynamiek worden buiten beschouwing gelaten.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

40 maximumscore 2

twee van de volgende:

- Het motief klinkt van hoog naar laag / van hoge ligging naar lage ligging.
- De twee tonen (van het motief) worden snel na elkaar afgewisseld.
- Het motief wordt herhaald. / Het motief klinkt nog een aantal keer.
- Het motief wordt in een akkoord gespeeld.
- Het motief wordt geaccentueerd.
- Het motief wordt sterker gespeeld.

per juist antwoord

1

41 maximumscore 1

één van de volgende:

- doorgaande (ritmische) beweging
- herhaling van ritmische motieven
- rustpunt op de eerste tel/lange noot

42 maximumscore 1

de noot e

43 maximumscore 1

Opmerking

Als er meer dan één noot omcirkeld is, geldt de eerste noot.

44 maximumscore 2

twee van de volgende:

- kortere notenwaarden / zestiende noten
- snelle afwisseling tussen beide handen / tussen bovenstem en onderstem
- golfbeweging (zowel in ritme als in melodie)
- complementair ritme

per juist antwoord

1

Opmerking

Het tempo en de dynamiek worden buiten beschouwing gelaten.

45 maximumscore 1

ritenuto / ritardando / rallentando

Blok 6 Marc Shaiman - Hairspray, You can't stop the beat

46 maximumscore 1

of

Opmerking

Alleen als het hele antwoord juist is, 1 scorepunt toekennen.

47 maximumscore 2

- verschil toonhoogteverloop blazers (één van de volgende): 1
 - globaal op dezelfde toonhoogte / niet stijgend en dalend
 - alleen aan het eind dalend
- verschil samenklank blazers: 1
 - meerstemmig / akkoorden
 - ook goed: niet (meer) unisono

48 maximumscore 1

één van de volgende:

- doorgaand ritme / veelal dezelfde notenwaarden
- geen / nauwelijks rusten
- herhaling van motieven
- elk woord een accent

Opmerking

Het tempo, de dynamiek en de tekst worden buiten beschouwing gelaten.

49 maximumscore 1

tegenmelodie

50 maximumscore 1

unisono

51 maximumscore 1

bongo('s)

ook goed: conga('s) / djembé

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

52 maximumscore 1

maat 4, 8 en 11

Opmerking

Alleen als het hele antwoord juist is, 1 scorepunt toekennen.

53 maximumscore 1

bewering 1: onjuist

bewering 2: juist

Opmerking

Alleen als beide antwoorden juist zijn, 1 scorepunt toekennen.

54 maximumscore 1

moduleren / modulatie

ook goed: cadens

5 Aanleveren scores

Verwerk de scores van de alfabetisch eerste tien kandidaten per examinator in de applicatie Wolf. Accordeer deze gegevens voor Cito uiterlijk op 31 mei. Meteen aansluitend op deze datum start Cito met de analyse van de examens.

Ook na 31 mei kunt u nog tot en met 11 juni gegevens voor Cito accorderen. Deze gegevens worden niet meer meegenomen in de hierboven genoemde analyses, maar worden wel meegenomen bij het genereren van de groepsrapportage.

Na accordering voor Cito kunt u in Wolf de gegevens nog wijzigen om ze vervolgens vrij te geven voor het overleg met de externe corrector.

Deze optie is relevant als u Wolf ook gebruikt voor uitwisseling van de gegevens met de externe corrector.

tweede tijdvak

Ook in het tweede tijdvak wordt de normering mede gebaseerd op door kandidaten behaalde scores. Wissel te zijner tijd ook voor al uw tweede-tijdvak-kandidaten de scores uit met Cito via Wolf. Dit geldt **niet** voor de aangewezen vakken.

6 Bronvermeldingen

- blok 1 Mr. Probz - Nothing really matters
Universal 0600753540596
- blok 2 D. Cimarosa - Concert voor hobo en strijkers, deel 1
Heinz Holliger, hobo
I Musici
Philips 420 189-2
- blok 3 Earth, Wind & Fire - September
Columbia 480554 2
- blok 4 E. Elgar - The Black Knight, scene III
Royal Liverpool Philharmonic Orchestra o.l.v. sir Charles Groves
Liverpool Philharmonic Choir
EMI CDC 7 47511 2
- blok 5 Tan Dun - Eight memories in watercolor, deel 2 en 4
David Fung, piano
Yarlung Records 95992
- blok 6 Marc Shaiman - Hairspray, You can't stop the beat
Decca 475 9348

muziek havo

Centraal examen havo

Tijdvak 1

Correctievoorschrift

Aan de secretarissen van het eindexamen van de scholen voor havo,

Bij het centraal examen muziek havo:

Op **pagina 14**, bij **vraag 53** moet

bewering 1: onjuist

bewering 2: juist

Opmerking

Alleen als beide antwoorden juist zijn, 1 scorepunt toekennen.

vervangen worden door:

bewering 1: onjuist

bewering 2: zowel juist als onjuist goed rekenen

Opmerking

Alleen als het antwoord bij bewering 1 en bewering 2 correct is, 1 scorepunt toekennen.

Ik verzoek u dit bericht door te geven aan de correctoren muziek havo.

Namens het College voor Toetsen en Examens,

drs. P.J.J. Hendrikse,
voorzitter